

B L E D
prizorišče letošnjih

mednarodnih prireditev
(kongres UIAA, svetovno prvenstvo
v padalskih skokih, veslaška
regata, plesni turnirji,
koncerti)

nova filatelija

LJUBLJANA JULIJ - AVGUST 1951

CENA DIN 20 • LETO III. ŠT. 7 - 8

**SPREMEMBA EMISIJSKEGA
NAČRTA V LETU 1951**

V našem 1. zvezku letos smo objavili načrt izdaje priložnostnih znamk za letošnje leto. Po tem načrtu naj bi izšlo vsega 8 izdaj (brez novih letalskih, ki bi morale iziti že za 1950).

Med letom pa smo dobivali znamke po novem razporedu. Načrt je bil namreč medtem spremenjen, tako po številu znamk v serijah kakor v motivih. V vednost objavljamo članom nov razpored, ki smo ga povzeli po članku v beograjski »Republiki« z dne 24. 7. t. l. v št. 299.

1. Serija narodnih vstaj je zvišana od 7 na 15 znamk. Politične potrebe in značaj proslave je narekoval, da ima vsaka republika po 2 znamki. Za Dan JA tudi 2, kar da z znamko za 27. marec skupaj 15.

2. Serija za obletnice naše kulturne preteklosti izide 9. septembra (Slovenska knjiga — Trubar, pesnik Marulič in Dušanov Zakonik). Vrednote: din 10. — t. zelena din 12. — oranžno rjava in din 20. — vijoličasto modra.

3. Fizikalna serija 6 znamk je odložena za leto 1952. Namesto te sta izšli 16. 8. 1951 letalski znamki za I. svetovno prvenstvo v padalskih skokih na Bledu i. s. za din 6 — rdeča (po risbi letalske znamke zletel v Rumi) in za din 50. — v modri barvi (nova

letalska s sliko Bleda in natisom »I — svetsko takmičenje padobranca 1951«)

4. Namesto 4 znamk za mladinsko progo Dobož—Banja Luka je izšla »ZEFIZ« znamka za din 6. — in blok za din 100. —.

5. Za mednarodni kongres za alpinizem na Bledu so izšle namesto predvidene ene 3 znamke 13 7. 1951.

Po tem spremenjenem načrtu je razvidno, da se količina izdaj ni menjala. Pač pa se je število znamk povišalo za 4 kose od 23 na 27.

* * *

Čudimo se, da naše Zveze ne dobivajo več kakih službenih objav (niti slik), odkar ne posluje več Biro za filatelijo. Jasno je, da smo zato navezani le na to, da »lovimo« naokrog informacije in najpotrebnejše podatke, ki so lahko točni ali pa ne. Na ta način pa ne moremo biti tako informativni kakor bi želeli in kakršen namen ima naš strokovni tisk! Apeliramo na Vrhovno zvezo, da tu nemudoma poseže vmes in pripomore, da bo vzpostavljeno najožje sodelovanje in hitro pravočasno obveščanje.

Uredništvo.

Podatke o priložnostnih znamkah za 10. obletnico ljudskih vstaj v Srbiji, Hrvaški, Bosni—Hercegovini in Makedoniji bomo objavili v naslednji številki, ker nam manjkajo še podrobnosti.

VSEBINA:

Nove znamke (400 let slovenske knjige, Marko Marulič, Dušanov zakonik — Pavle Anderlič: Naši spominski ovitki — Ferdo Kobal: Lovrene Košir (nadaljnji izsledki) — Poštni žigi na Slovenskem (12. popis) — Makso Sikošek: Heraldika in filatelija — Inž. Ciril Pirc: Znane in neznane dežele filatelije (4. nadaljevanje) — Naše nove znamke — Za našo mladino! — Srečko Logar, Idrija: Delo s pionirji — Nove znamke v svetu — Naši posebni žigi — Dr. Ant. Lavrič: Katalog Jugoslavije 1952 — Strokovni tisk — Objave — Oglasi

Urednik: Pavle Anderlič, Ljubljana, Frančiškanska 3. — **Odgovarja:** Silvo Pajk, Ljubljana, Gosposvetska 10/IV.

Tekoči račun Narodne banke, Ljubljana, št. 604-95331-18.

Glasilo izhaja 10 krat v letu. Letna naročnina din 200. —.

Tiska Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

LETNIK III.

JULIJ—AVGUST 1951

ŠTEV. 7—8

400 LET SLOVENSKE KNJIGE

Slovenija se pripravlja na proslavo svojega velikega kulturnega jubileja, na 400-letnico prve slovenske knjige. O pomenu tega znamenitega praznika je obširneje spregovoril naš uvodnik v letošnjem 3. zvezku. Poglavitna slavnostna dneva bosta 8. septembra, ko bomo v Ljubljani odprli razstavi znamenitih rokopisov in knjig ter 9. septembra, ko bomo v Trubarjevem rojstnem kraju Rašici odkrili spomenik, nato pa v Velikih Laščah primerno proslavili jubilej. Za to priložnost izide v družbi ostalih dveh, ki jih zgoraj objavljamo, p o s e b n a z n a m k a s Trubarjevo sliko. V Velikih Laščah bodo ta dan žigosali pošne pošiljke s posebnim žigom. Naša Zveza je založila prav lične ovitke prvega dne (First day covers). Posebni žig in Trubarjeva podoba na ovitku sta delo Božidarja Jakca.

MARKO MARULIČ

Ob 450-letnici njegove »Judite«

S 400-letnico prve slovenske knjige se letos družijo 450-letnica prvega hrvskega pesniškega dela, ki se imenuje v izvirniku »Istorija Svete udovice Judit«. Spesnil jo je Marko Marulič, s čigar imenom je neločljivo povezana zgodovina hrvske književnosti.

Marko Marulič se je rodil 1450 v Splitu, kjer je tudi umrl januarja 1524. Svojo mladost je kakor drugi takratni plemiči preživel v lakhoživosti, vendar se je kmalu zresnil in »obrnil vse svoje misli k bogu.« Ko mu je bilo šestdeset let, se je umaknil na otok Šolto pred Splitom, kjer je živel v samostanu v Nečujmu kakor puščavnik. Ko pa je med menihi opazil mnogo nečednosti, je 1512 zapustil samostan in se vrnil v Split, kjer je potem preživel svoja poslednja leta.

Marulič je pisal mnogo let samo v latinščini. Njegova največja dela so napisana v prozi, vsebujoča moralno-verska in filozofsko-etična poglavja. Ta njegova dela so bila v številnih izdajah prevedena v italijanski, nemški, portugalski in francoski jezik. Marulič je bil tudi zgodovinar. V latinščino je prevedel znamenito staro kroniko popa Dukljanina. Prav tako je važna zbirka njegovih sestavkov iz solinske in dalmatinske zgodovine. V rokopisnem zborniku v knjižnici Sv. Marka v Benetkah je ohranjen tudi del Maruličeve latinske poezije, večina pa se je razgubila.

Prvo Marulićevo pesniško delo v hrvaškem jeziku je bila »Judita«, ep v šestih spevih, ki ga je Marulič zložil 1501. To je najstarejši hrvaški ep in sploh prvo hrvaško tiskano delo. Prvi je to delo izdal Maruličev rojak Petar Sričić (1521), drugo izdajo zadrski knjigar Jaromir Mirković (1522), tretjo pa dubrovniški knjigar Jacomo di Negri (1523). Tako je znamenito Marulićevo delo zagledalo beli dan v treh pglavitnih dalmatinskih mestih. Izmed ostalih Maruličevih del v materinščini je zlasti pomembna epska pesem »Istorija od Suzane«, ki obravnava znani biblijski motiv; zanimiva je slednjič poučna pesem »Dobri nauci«, v kateri ošteva pesnik napake svoje dobe. Marulič je napisal tudi hrvaško prozo. Prevedel je latinski mistični spis »De Imitatione Christi« pod naslovom »Od naslido-vanja Isukrstova«. Razen tega je opisal Hieronimovo življenje in Bernardove nauke. Vsa Maruličeva dela, kolikor jih je napisal v rodnem jeziku, je izdala Jugoslovanska akademija v Zagrebu 1869.

Kot latinski pisec in krščanski mislec je bil Marulič znan po vsej tedanji Evropi. Bil je enciklopedist praktične krščanske filozofije. Vpliv njegovih del, napisanih v latinščini, je bil tem močnejši, ker jih ni napisal duhovnik, marveč laik. V zgodovini jugoslovanske književnosti pa je seveda vse pomembnejše njegovo delo v rodnem jeziku. »Judita« ima še danes svojo pesniško vrednost. Marulič je bil dober opazovalec narave in ljudi, krepko je znal risati človeške strasti, veliko znanja je črpal pri klasikih in je znal svoja dela spretno sestavljati. Tako si je s svojim pionirstvom zagotovil znamenito mesto v hrvaški kulturi, podobno kakor pri nas Primož Trubar.

DUŠANOV ZAKONIK

Dušanov zakonik, ki ima v starejših rokopisih naslov »Zakon blagovernago cara Stefana«, je nastal za vladanja srbskega carja Stefana Dušana in sicer ob dveh priložnostih. Prvi del je bil objavljen na saboru v Skoplju na praznik Vnebovzetja 21. maja 1349, drugi del pa je bil izdan na saboru v Serezu v času med 1. septembrom 1353 in 31. avgustom 1354. Ohranjenih je okoli 20 rokopisov tega znamenitega pravnega spomenika iz dobe od 14. do 18. stoletja, medtem ko izvirnik sam ni ohranjen. Najstarejši rokopis so našli v samostanu v Strugi, žal pa ni popoln. Drugi po starosti je rokopis iz prizrenske episkopije, ki je bil osnova Novakovičevi izdaji iz leta 1898. Ostali rokopisi se bolj ali manj oddaljujejo od teh najstarejših rokopisov. Sam Dušanov zakonik ni bil izdelan na omenjenih dveh saborih, marveč je bil že prej pripravljen in nato predložen saboru v odobritev.

Car Dušan (rojen okoli 1308, umrl 20. decembra 1355) je bil sin kralja Stevana Dečanskega in Teodore, hčerke bolgarskega carja Smilca. Z očetom je kot deček živel v pregnanstvu v Carigradu, kmalu pa se je udeležil raznih bojev na Balkanu in zasedel srbski prestol leta 1331. Izprva je bil kralj, a na Veliko noč 16. aprila 1346 se je dal v Skoplju svečano kronati za »carja Srbov in Grkov«. To je bil največji uspeh srbske države v srednjem veku; Srbija je bila tačas prva sila na Balkanu. Po kronanju je car Dušan Silni, kakor so ga imenovali, nadaljeval svoja osvajanja po Balkanu, naposled pa umrl nagle smrti in so ga pokopali v samostanu v Prizrenu. Po njegovi smrti je pričela velika država naglo upadati. Dušanova politika je bila očitno imperialistična in Srbiji sami ni prinesla mnogo koristi. Ljudstvo je krvavelo v vojnah in država si je nakopala mnogo sovražnikov. V prenašlo razviti državi se je razvila in okrepila oblast velikašev in oblastnih gospodanjev na škodo državne celote in osrednje oblasti. Kljub temu je bil Dušanov uspeh Srbom pogodu, ker je dokazoval moč srbskega rodu in ker je Dušan ustvaril srbsko carstvo in srbski patriarhat. Dušanov zakonik pa kaže, kako resno je hotel Dušan urediti pravne razmere v svoji obsežni in razširjeni državi.

Značaja samega zakonika ustreza, da so najboljše obdelane stanovske razmere, pravice in dolžnosti posameznih stanov in odnosi med njimi. Po Dušanovem zakoniku si lahko ustvarimo precej jasno podobo srbske stanovske države za njega dni. Spoznamo položaj cerkvenih oseb, vlastelinov, meščanov, vojščakov, Vlahov in trgovcev. Pomen Dušanovega zakonika je dobro označil Novaković (1898) z besedami, da je to najlepše kulturno delo srbskega srednjega veka. Dušanov zakonik najzgovorneje pričuje, na kakšni višini je bila kultura Srbije v Dušanovi dobi in kako je hotel ta vladar urediti svojo veliko državo na pravnih osnovah. Višino Dušanovega zakonika lahko prav ocenimo, če ga primerjamo s takratnimi zakonodajami evropskih držav. Takšna primerjava nas prepriča, da gre Dušanovemu zakoniku med njimi častno mesto tako po vsebini kakor tudi po pomenu. Slovenci smo dobili Dušanov zakonik v izdaji pokojnega vseučiliškega profesorja dr. Metoda Dolenca leta 1925.

Pavle Anderlič

Naši spominski pisemski ovitki

Naša Zveza je pokazala letos še več dejavnosti in prizadevanja za napredek kakor lani. Po zgledu drugih držav in da bi podkrepila propagando naše znamke, je začela izdajati prvo-dnevne pisemske ovitke, tako imenovane First day covers (FDC), ki so jih druge države (ZDA, Izrael, CSR) pričele izdajati že pred leti. Resni filatelisti po svetu, vneti za vse, kar je v zvezi z umetnostjo in kulturnim napredkom, so te spominske ovitke z odobravanjem sprejeli, države pa se trudijo, da so izdelki na umetniški višini. Izdajanje teh ovitkov ima pa še globlji pomen, ker z živo podobo in posebnim žigom najuspešneje seznanja narode po svetu z zgodovinskimi dogodki in ustvarjalno sposobnostjo posameznega naroda. Ni tedaj dvoma o velikem propagandnem pomenu spominskih ovitkov, zlasti takih ob prvem dnevu.

Moramo pa si biti poleg propagandnega pomena na čistem o vrstah teh ovitkov. Za ovitke prvega dne (First day covers) imamo namreč samo take, ki imajo sliko ali risbo istega pomena kakor posebna znamka. Ta slika (risba) je lahko enaka znamki, lahko pa je tudi podobna ali drugačna, vendar mora biti vsaj v smiselni zvezi z znamko. Posebni žig daje ovitku le še vidnejši poudarek in nekako zaključuje celoto, odnosno »dokumentarično« uvršča ovitek v vrsto tako imenovanih FDC (First day covers).

Vsi drugi posebni ovitki sodijo sicer v vrsto spominskih ovitkov, nikakor pa ne v posebno vrsto tako imenovanih ovitkov prvega dne (First day). Tega se moramo dobro zavedati.

Pri nas imamo po osvoboditvi le naslednje spominske ovitke prvega dne (prave First day ovitke):

1. 2. 8. 1945: Ilinden;
2. 20. 3. 1949: Planica;
3. 20. 8. 1950 — Šahovska olimpiada;
4. 27. 4. 1951 — OF Slovenije;
5. 16.—26. 6. 1951 »ZEFIZ« Zagreb.
6. 13. 7. 1951 — Srbska vstaja;
7. 14. 7. 1951 — UIAA;
8. 27. 7. 1951 — Hrvaška vstaja;
9. 27. 7. 1951 — Bosanska vstaja
10. 16. 8. 1951 — Padalci Bled;
11. 9. 9. 1951 — Trubar.

Naš prvi ovitek za 10. obletnico OF z Jakčevo preprosto, toda mojstrsko risbo je pokazal, da so gornje navedbe pravilne. To dokazuje veliko zanimanje domačih zbiralcev in filatelistov iz tujine. 75. obletnica rojstva pisatelja Ivana Cankarja, ob Prešernu in Zupančiču najpomembnejše osebnosti slovenske kulture, je dala novo priložnost, da je Zveza založila drugi spominski ovitek. Tudi ti ovitki so šli prvi dan iz Cankarjevega rojstnega kraja Vrhnike po svetu in so tujim zbiralcem vnovič potrdili naš polet in močno voljo za borbo miru in kulturno uveljavljanje. To pa ni ovitek FDC.

Cankarjevi ovitki pa nam povedo še nekaj. Ob robu slavljenčeve podobe je

Naš spominski pisemski ovitek prvega dne (FDC (št. 7) ob kongresu mednarodne unije za alpinizem na Bledu

zapisano z malimi črkami **Del. B. Jakac** in na desni **Sc. A. Cerne**. Prva beseda **Del.** je okrajšava latinske besede **delineavit**, kar pove po naše je **zrisal** (Božidar Jakac). Druga označba **Sc.** pa je latinska okrajšava za izraz **sculptis**, kar bi prevedli po naše: je **vrezal** (A. Cerne).

Okrajšave latinskih izrazov nam pojasnjujejo umetnikovo dejavnost pri izdelku. Hkrati spominjajo ti znaki na čase, ko so bile na starih lesu in bakrorezih, litografijah, medaljah in drugih umetniških izdelkih poleg umetnikovega podpisa še okrajšani znaki. Imamo jih tudi na znamkah. Kar poglejmo! Na francoskih znamkah iz leta 1876. beremo »I—A—SAGE—INV«. Slednji **Inv.** okrajšava besede **invenit**, pove, da je ustvaril (dobesedno bi bilo izumil) risbo alegorije na teh znamkah umetnik **I. A. SAGE**.

Ko smo že pri umetnosti, ne bo odveč, če se seznanimo še s podobnimi okrajšavami, na katere bomo naleteli v naši dejavnosti. Prej sem zapisal, da

pomeni okrajšava **del.** — **zrisal** (**delineavit**). Ista okrajšava pa se uporablja tudi v tiskarstvu, toda v drugem pomenu. Tu je **del.** za latinski **deleatur** — naj se zbríše (črta). Drugi umetniki označujejo namesto **del.** označbo **des.** — **designavit**, kar pomeni tudi: **zrisal**. Okrajšave besede **fecit so f.** ali **fc.** ali **fec.** — je napravil. Pogosto je črka **f.** na kolajnah ali v zvezi **inv.** et **fec.** (— invenit et fecit).

Na podobah imamo označbe **p.**, **pxt.** ali **pinx.**, kar je okrajšava besede **pinxit** — je slikal. Navadno se pač umetniki skoraj neopazno označujejo s kraticami ali začetnicami na robu svojih slik.

Iz navedenega vidimo, da nam filatelija posreduje mimo merice veselja ali razvedrila mnogo več znanja in izobrazbe. Tudi tu velja stari pregovor: »Več znaš, več veljaš«. Naša graditev potrebuje srčnih, iskrenih in borbennih ljudi. In filatelija igraje nudi neizčrpne vire znanja in izpopolnitve, če jo poprimeš pri zdravi osnovi.

»Ko sem nedavno obiskal Anglijo, sem spet malo pobrskal v spisih in dvoranah Rowlanda Hilla. Vsekakor je pribito, da Rowland Hill ni izumitelj poštne znamke. Njegova »Post office« reforma je kompilirano delo. Nedvomno je vse to predelal in zvaril v enoto. Večina idej in misli v njegovi brošuri pa ni last njegove ustvarjalne sposobnosti.«

Tako se pričinja pismo, ki mi ga je poslal pred dnevi moj partner dir. K. A. z Nizozemskega. V naslednjem me ta gospod sprašuje:

1. »Ali se je obranil izvorni spis, s katerim je Košir leta 1836 predlagal uvedbo poštne znamke in poenostavljenje poštne tarife? Ali mi lahko poveste, keje bi mogel dobiti prepis in besedilo?«

2. Kdo je bil Anglež Galway, s katerim naj bi se bil Košir razgovarjal? Ali je keje dokazano, da je Galway o tem govoril s Hillom ali Chalmersom?

3. Kaj pomenijo letnice na Koširjevih znamkah 1804—1868, saj je Košir umrl 1879. Ali ni leta 1836 (ali 1835) Košir predlagal uvedbo znamke?«

To pismo dokazuje, kako se po svetu zanimajo za raziskovanje o Koširju. Resnica stopa vse jasneje na dan. Ker sem uspel z novimi dokazi, ki se nanašajo na navedena vprašanja iz tuje, jih objavljam.

Čitatelji našega glasila že vedo, da so našli v arhivu Svetovne poštne zveze v Bernu izvorni Koširjev spis iz leta 1836, s katerim je ob priloženih dokazilih zahteval, da se mu prizna prvenstvo za uvedbo poštne znamke in za preosnovno poštne reforme. Ker je fotokopija tega spisa v Beogradu, kodo mislednje vrste pojasnila vsebino. Čitatelji ne pomislijo, kako težavno je zbirati gradivo, ki je raztreseno po raznih arhivih. Zato nas mora zadovoljiti vsak drobec, ki nam omogoča, da se čedalje bolj bližamo zgodovinski resnici.

Objavljeni spis c. kr. fin. ministrstva na Dunaju se nanaša na spise 15965/671 iz leta 1836, št. 6346/286 iz leta 1840 in št. 27277/591 iz leta 1848 (referent ministr. svetnik Peter).

Ogrsko fin. ministrstvo pošilja na Njeg. Vel. naslovljeno prošnjo Lovrenca Koširja, namestnika drž. knjigovodje v Zagrebu, da se mu podeli prvenstvena ali kaka druga nagrada za izredne zasluge, ki naj bi si jih bil pridobil za državne finance.

Osnutek Koširjeve znamke, delo grafika Janeza Trpina

Prosilec uveljavlja, da je pravzaprav idejni oče tega naposled leta 1849 tudi v Avstriji uvedenega sistema poštne znamke; ta predlog ne nudi samo občinstvu velike ugodnosti, temveč prihrani državi zaradi poenostavljenja in olajšanja računskega sistema in stroge kontrole v denarnem prometu letno več sto tisoč goldinarjev. Ta vsota je z leti narasla na milijonske zneske. Košir je že leta 1836 dal za devne predloge dvorni komori. Z dekretom št. 15965/671 z dne 11. 5. 1836 pa je komora sporočila, da Koširjevih predlogov ne bodo izkoristili, obenem pa so se mu zahvalili za predloge in prizadevanje, da bi koristil poštni upravi.

Ko je bila pozneje (leta 1840) uvedena ta reforma v Angliji na predlog člana parlamenta Rowlanda Hilla, se je Košir isto leto obrnil na Njeg. Vel. s prošnjo, da naj zahteva Avstrija prvenstveno pravico za idejo in uvedbo omenjene angleške poštne reforme. (Dalje)

P. Anderlič POŠTNI ŽIGI NA SLOVENSKEM (12. popis)

Opomba: v nižje navedenem popisu tujih imen za časa zasedbe pomenijo označbe:
 LP = Ljubljanska pokrajina, M = madžarska zasedba, N = nemška zasedba in
 IT = pod Italijo (cona je navedena zaradi orientacije).

Tek. št.	Državna pošta LRS	Zasedb. po-drožje	Tuje ime za časa zasedbe
326	SV. LUCIJA ob Soči	IT	S. Lucia d' Isonzo — cona B
327	SV. MARJETA ob Pesnici	N	a) St. Margarethen (Pössnitz) b) Wachsenberg (Steierm.)
328	SV. TROJICA v Slov. goricah	N	Heiligen Dreifaltigkeit
329	SV. BENEDIKT v Slov. goricah	N	a) St. Benedikten (Windischbüchel) b) Benedikten (Steierm.)
330	SV. JURIJ pri Celju (b. p. Sv. Jurij ob juž. žel.)	N	a) St. Georgen (Südbahn) b) Anderburg (Steierm.)
331	SV. JURIJ ob Ščavnici	N	a) St. Georgen (b. Bad Radein) b) Staintal (Steierm.)
332	SV. JURIJ ob Taboru	N	a) St. Georgen (Tabor) b) Oppendorf (Steierm.)
333	SV. JURIJ v Slov. gor.	N	a) St. Georgen (Windischbüchel, Steierm.) b) Malenberg (Steierm.)
334	SV. KRIZ pri Kostanj.	LP	IT: (Lubiana)
335	SV. KRIZ pri Litiiji	LP	IT: (Lubiana)
336	SV. LENART v Slov. gor.	N	a) St. Leonhard (Windischbüchel) b) Leonhard (Büchel, Steierm.)
337	SV. LOVRENC na Drav. polju	N	a) St. Lorenzen (Draufeld) b) Amtmannsfeld (Steierm.)
338	SV. LOVRENC na Poh.	N	a) St. Lorenzen (b. Marburg) b) Lorenzen (Bachern, Steierm.)
339	SV. MARTIN pri Vurb.	N	St. Martin
340	SV. MIKLAVZ p. Ormožu	N	a) St. Nikolaj (b. Friedau, Steierm.) b) Kaisersberg (Steierm.)
341	SV. OZBALT ob Dravi	N	Oswald (Drauwald, Steierm.)
342	SV. PAVEL p. Preboldu	N	a) St. Paul (Pragwald) b) Pragwald (Steierm.)
343	SV. PETER pod Sv. gor.	N	a) St. Peter (Heiligenberg) b) Königsberg (Steierm.)
344	SV. PETER v Sav. dolini	N	a) St. Peter (Sanntal) b) Petersdorf (Steierm.)
345	SV. TOMAZ pri Ormožu	N	a) St. Thomas (b. Friedau, Steierm.) b) Thomasberg (Steierm.)
346	SV. VID pri Ptuju	N	a) St. Veit (b. Pettau) b) Treun über Pettau (Steierm.)
347	SALOVCI	M	Sal
348	SENCUR pri Kranju	N	St. Georgen über Krainburg
349	SEMPAS	IT	Sambasso — cona B
350	ST. ILJ v Slov. goricah	N	a) St. Egidi (Steierm.) b) Egidi (Büchel, Steierm.)

(Dalje)

Heraldika in filatelija

K pisanju te razprave me je napotila frankovna znamka bivše Hrvatske iz leta 1919. To je risba mornarja na krovu ladje, ki mahaje s čepico pozdravlja domovino, za njim pa se vije zastava, ki naj bi bila jugoslovanska (morebiti tudi hrvatska); dalje tudi znamka FLR Jugoslavije letalskega zleta v Rumi iz leta 1950 za 3 dinarje. Na obeh so namreč barve naše zastave v heraldičnem smislu napačno izražene.

Ker se v tem pogledu dela napak in povrsno, bom očrtal v glavnih obrisih pojme o heraldiki, o vedi, ki naj bi šla roko v roki s filatelijo in bi jo morali poznati vsi umetniki, ki se pečajo z gravuro znamk, kolekov, grbov in sploh vrednotnic.

Cudno je, kako malo vedo ljudje o heraldiki in o njenih predpisih, čeprav se je poslužujejo države, uradi, pa tudi zasebniki na zastavah, grbih in znakih. Nemogoče se je ukvarjati z numizmatiko, s fragistiko ali filatelijo, če ne poznamo vsaj osnovnih pojmov heraldike.

Kaj je torej heraldika? Veda, ki preučuje grbe. Grb pozna vsakdo. Najprej so bili grbi naslikani na ščit, ki je varoval borca pred sovražnikovim udarcem. Bojevniki so se v starih časih spoznavali le po svojih ščitih z naslikanim grbom, ker so imeli vso glavo v železju. Takrat je bila pismenost redka in je bilo treba namesto napisov naslikati predmete, ki so jih prodajali. Označevali so krme, lekarne in trgovine po ljudskih nazivih. Tako so nastali nazivi: pri belem volu, pri črnem orlu, pri zlati kroni, pri angelu varuhu, pri levu, pri roži in podobno. (Semkaj umevno ne sodi ljubljanski »Figovec«). Od teh dob imajo ključavničarji izobešen velik ključ, gostilničarji pločevinast grozd ali pa šop skobljanja, brivci svetel krožnik; turškega pašo je označevalo sedem konjskih repov. Včasih je ta tudi dobil svilen z-

leno vrstico od sultana z blagohotnim migljajem, da se obesi. Rimske legije so nosile napis S. P. Q. R. (senatus populusque romanus — senat in rimsko ljudstvo), indijski rodovi pa so imeli razne toteme. Velikansko nalivno pero v ljubljanski Čopovi ulici je dosti poznejšega datuma; če bi pa komu iznenada padlo na glavo, bi ga nemilo opomnilo na trgovino tik pod peresom.

Kraje, kjer so se bojevniki zbirali, so označevali z zastavami. Pri nas na Slovenskem so to brez izjeme bila Gradišča, ki so zelo pogostna in spominjajo na naše starodavne boje s tujimi zavojevalci. Tudi ljubljansko Gradišče je istega, čeprav rimskega izvora. Mimogrede naj omenim, da je v moji ožji domovini v Podsredi tudi hribček Gradišče z ostanki bivšega velikega obzidja, ki še čaka na potrebna raziskavanja.

Seveda so bili sprva namesto zastav samo znaki, pozneje prapori, šele v zadnjih stoletjih pa zastave v našem smislu. Te so bile dvo-barvne ali najčešče trobarvne pa tudi večbarvne. Pestra je bila sedmerobarvna mavrična zastava Zveze kmečkih zadrug v stari Jugoslaviji. Naša jugoslovanska državna zastava je prav srečno izbrana; je nekaka sinteza ljudskih zastav Slovencev, Hrvatov in Srbov (tudi Črnogorcev); dodatek zmagovite rdeče peterokrake zvezde učinkuje kot zaključek heroične narodnoosvobodilne borbe.

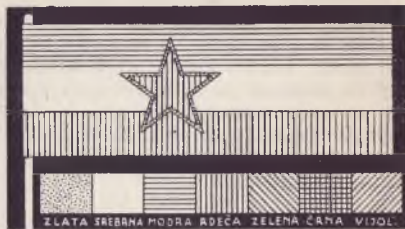
Tu ne bo odveč, če navedem izvorno besedilo 4. člena naše ustave: »Državna zastava Federativne ljudske republike Jugoslavije je sestavljena iz treh barv: modre, bele in rdeče, z rdečo peterokrako zvezdo na sredi. Razmerje med širino in dolžino zastave je ena proti dve. Barve zastave se vrste vodoravno od zgoraj navzdol po temle redu: modra, bela in rdeča. Vsaka barva zavzema po širini tret-

jino prostora zastave. Zvezda ima pravilno peterokrako obliko in zlat (rumen) rob. Središče zvezde se krije s presečiščem diagonal zastave. Gornji krak zvezde sega do polovice modre barve zastave, tako da imata spodnja kraka zvezde ustrezno mesto na rdeči barvi zastave.« Tu je natančno vse določeno, vtem ko 3. člen, govoreč o grbu, pušča barve v nemar. Ta člen se glasi: »Državni grb Federativne ljudske republike Jugoslavije je polje, obdano z žitnim klasjem. Klasje je spodaj povezano s trakom, na katerem je datum 29. XI. 1943. Med vrhoma klasja je peterokraka zvezda. V sredini polja je pet pošev položnih plamenic, katerih plameni se zlivajo v en plamen.«

Mnogo grešimo z nameščanjem zvezde, ki je navadno premajhna in ima tudi redkokdaj rumen rob. Tu mislim na zastave, ki so napravljene zasnilo in brez znanja.

Vemo, da so naše barve modra, bela, rdeča. Kako pa te barve izrazimo v eni barvi, n. pr. v tisku s črno barvo? Je to mogoče? Seveda je, in tu smo sedaj pri tinkturi heraldičnih barv. Stari heraldični predpisi so poznali samo šest heraldičnih barv, tako imenovanih tinktur, ki so se delile v »kovine«: v zlato (rumeno) na zastavi in v srebro (belo na zastavi); dalje so se te tinkture delile v »barve« v pravem pomenu in sicer: rdeča, modra (samo svetlomodra), zelena in črna. V novejšem času se je tem barvam pridružila še vijolična. Povsod tam, kjer teh barv ni moči izraziti z barvo samo, to je na kovancih, na kolajnah, v reliefu, v gravuri in v enobarvnem tisku — na znamkah in žigih — označimo kovine ali barve

s črticami in pikicami, kakor kaže pričujoča slika.

Državna zastava FLR Jugoslavije mora torej biti heraldično pravilno označena samo tako kot je na sliki.

Pa pogledjmo, kakšno zastavo predstavljajo uvodoma omenjene znamke Hrvatske (Jugofilatelija, katalog na str. 42, 43, 44 in 45) iz leta 1919. Seveda: modro, belo, modro; Honduras in Salvador. Tudi zastava na znamki po 3 din z letalskega zleta 1950 je napačna. Tu vidimo na letalu zgoraj heraldično nemogočo barvo, spodaj pa heraldično modro. Srednjo barvo je graver slučajno pogodil. Vse to heraldično ne ustreza naši državni zastavi. Ista nesreča se je zgodila na šahovski olimpiadi na znamki za 20 din; tudi šahovska za 10 din je barvno zgrešena, ker predstavlja nedoločno zastavo s peterokrako zvezdo. Če že pri barvah v barvotisku ne pazijo, kakor bi bilo treba, ni čudno, če imamo o heraldičnih barvah meglene pojme.

Nikakor ne drži morebitna teza, da so to nemara fotografski posnetki, kjer pravila heraldike ne prihajajo v poštev. Prizadete hrvatske znamke in rumska za 5 din so izrazite risbe, kjer bi se mogle in morale heraldične barve (tinkture) pravilno izraziti.

Oglas

Iščem kuverte, pošne dopisnice in tiskovine, ki so jih pisali svojcem po osvoboditvi Trsta (1945) borci JA in drugi. Zamenjava po dogovoru. Dujmović Zlatko, Zagreb, Martičeva 15/1.

Nepal — kraljevina na južnih pobočjih srednje Himalaje. Severna meja je med drugimi tudi Mount Everest, najvišja gora sveta, 140.000 km², 6,910.000 prebivalcev. Glavno mesto: Katmandu. Denarna veljava: 1 rupija = 64 pices.

Nevis — velikobritanski otok v Zahodni Indiji, člen otočja Leewards-Islands, 129 km², 12.000 prebivalcev. Glavno mesto: Charlestown. Denarna veljava: angleška.

Nicaragua — neodvisna republika v Centralni Ameriki med Hondurasom in Castarico, ima obliko enakostranskega trikota, 148.000 km², en milijon 160.000 prebivalcev. Glavno mesto: Managua. Denarna veljava: 1 Córdoba = 100 centavos.

Nigerija — Colony and Protectorate of Nigeria, velikobritanska kronska kolonija in protektorat v Zahodni Afriki ob Gvinejskem zalivu, obsega Južno Nigerijo in Severno Nigerijo ter del bivše nemške kolonije Kamerun, 876.922 km², 24 milijonov prebivalcev. Glavno mesto: Lagos. Denarna veljava: angleška.

Nine (otok) — koralni otok v Tihem oceanu zahodno od Cookovih otokov, odkril ga je l. 1774 Cook; je pod skrbstvom Nove Zelandije, 93 kvadratnih kilometrov, 4 milijone prebivalcev. Denarna veljava: angleška.

Norfolk (otoki) — avstralijsko otočje v Tihem oceanu med Novo Zelandijo in Novo Kaledonijo, 1000 mor-

skih milj vzhodno od Avstralije, pod neposredno upravo avstralske zveze. 35 km², 2000 prebivalcev. Denarna veljava: angleška.

Nova Gvineja — Territory of New Guinea, bivši nemški del drugega največjega otoka sveta severno od Avstralije in pod njenim skrbstvom, 241.000 km², 1.007.000 prebivalcev. Glavno mesto: Madang. Denarna veljava: angleška.

Nova Kaledonija — (Nouvelle Calédonie), del Francoske Unije v Tihem oceanu med Novo Gvinejo in Novo Zelandijo obsega istoimenski otok ter otočja Loyalty, Kunie, Wallis in Chesterfield. 18.653 km², 49.000 prebivalcev. Glavno mesto: Nouméa. Denarna veljava: francoska.

Novi Hebridi — melanezijsko otočje v Tihem oceanu severno od Nove Kaledonije, Francosko-velikobritanski kondominij, kar povzroča izdajo znamk z dvema veljavama in dvema državnima grboma. 14.762 kvadratnih kilometrov, 50.000 prebivalcev. Glavno mesto: Port Vila na otoku Elfate. Denarna veljava: angleška in francoska.

Nyassaland — Nyasaland Protectorate, velikobritanska posest v južni Vzhodni Afriki. Dežela leži zahodno od jezera Njassa med Tanganiko in Mozambiqueom, 122.772 km², 2.150.000 prebivalcev. Glavno mesto Zomba. Denarna veljava: angleška.

Obok — francoska kolonija na vzhodu Afrike ob vhođu v Rdeče morje (Adenski zaliv). (dalje)

N AŠE NOVE ZNAMKE

Teden otroka 1951

Z odločbo Glavne direkcije pošt FLRJ št. 7821 z dne 11. 5. 1951 je prišla 3. junija t. l. v promet priložnostna frankovna znamka ob letošnjem »Tednu matere in otroka« po din 3.—, rdeča.

Osnutek kaže dečka in deklico za mizo pri risanju. Zgoraj na desni je napis »Dečja nedelja 1951« v latinici spodaj »FNR Jugoslavija« v cirilici in latinici ter vrednost.

Prodajna pola ima 60 kosov. Zobčanje grebenasto 12½, velikost slike

32 × 25 mm. Globok tisk Zavoda za izradu novčanica Narodne banke FLRJ.

Znamko so prodajale v Tednu otroka vse večje pošte, frankaturno veljavno pa ima do nadaljnega.

Redne letalske

Dne 16. junija t. l. so izšle po odločbi ministrstva pošt FLRJ št. 6200 z dne 6. aprila 1951 dolgo obljubljene znamke za letalsko pošto. Serija ima 15 vrednot. Tiskana je v bakrotisku v Zavodu za izradu novčanica v Beogradu. Osnutke za vrednote od 1.— do 50.— din je napravil grafik Janez Trpin iz Ljubljane, osnutek za 100 dinarsko znamko pa Sreten Grujić iz Beograda. Rez za vrednoti 6.— in 50.— din je izvršil Tanasije Krnjajić, za ostale pa Božidar Kocmut.

Vrednote:

din 1.— oker (Džerdap — ožina na Donavi (Zelezna vrata)

din 2.— zelena (Slapovi na Plitvičkih jezerih)

din 3.— rdeča (Gozd Martuljek s Spikom v ozadju)

din 6.— modra (most čez Neretvo v Mostarju)

din 10.— rjava (samostan sv. Nau-ma na Ohridskem jezeru)

din 20.— temnoz. (Boka Kotorska)

din 30.— rjavordeča (Dubrovnik)

din 50.— vijoličasta (Bled)

din 100.— sivomodra (Beograd)

Znamke so tiskane v polah po 50 komadov. Znamke od 1—50 din so velike 39 × 24 mm (slika 34 × 20 mm), znamka za 100 din pa 44 × 31 mm (slika 40 × 27 mm). Na vsaki znamki je napis države »FNRJ Jugoslavija« v cirilici nad sliko, v latinici pa pod njo. Na levem delu slike je letalo, ki prikazuje pomen teh znamk, pod njim pa oznaka vrednosti z besedico »din« v latinici. Pod sliko je na robu znamke desno ime graverja, levo pa ime umetnika, ki je napravil osnutek. Naklada znamk ni znana. Papir je bel, guma brezbarvna, zobčanje predalčasto.

Sprva so znamke prodajali samo žigosane na stojnici »Jugofilatelije« na razstavi znamk v Zagrebu za din 285.— serijo (po eno serijo na vstopnico). Po nekaj dneh so prišle znamke tudi na poštna okenca, razen 100-dinarske znamke, ki bo prišla v promet pozneje.

»ZEFIZ« ZAGREB

Priložnostna znamka in blok za Filatelistično razstavo v Zagrebu.

Z odločbo št. 6210 z dne 6. aprila je dovolilo Ministrstvo pošt FNRJ izdajo priložnostne »filatelistične« znamke in bloka za razstavo znamk v Zagrebu. (»Filatelistične« imenujejo odločbe Ministrstva oz. Glavne direkcije tiste znamke, ki spravijo prave filateliste v slabo voljo).

Znamka je ista kakor letalska znamka za din 6, le da je tiskana v zeleni barvi in ima nad oznako vrednosti rdeč matisk v dveh vrstah ZEFIZ 1951. Naklada kaže 150.000 komadov. Ostali podatki so isti kakor pri letalskih znamkah. Vso naklado te znamke (ra-

zen one količine, ki jo bo porabila Jugofilatelija) je dobila Filatelistična zveza Hrvatske, ki je znamke prodajala samo na vstopnice za razstavo po en komad na vstopnico. Vstopnice je mogel kupiti vsakdo v neomejeni količini.

Na bloku (velikost 70×70 mm) je prikazana 100 dinarska znamka iz letalske serije, pod njo je napis »ZEFIZ 1951«, okrog vsega okvir. Barva je rjavordeča. Naklada je menda 20.000. Na razstavnih pošti so prodali neznatno količino nerabljenih blokov (na 1000 vstopnic približno 5), razdeljevali so jih na prav poseben, navadnemu smrtniku nerazumljiv način loterije. Pri stojnici »Jugofilatelije« je bilo napredaj precej žigosanih blokov po din 600,— komad. Organizirani filatelisti bodo po treh mesecih dobili po en blok, mladinci pa bodo ostali brez njega.

Mednarodni alpinistični kongres na Bledu

Poštna uprava je izdala za Kongres mednarodne planinske zveze (odločba št. 9900 z dne 22/6 1951) priložnostne znamke, s katerimi je tudi proslavila 50 letnico planinstva v Srbiji in 75 letnico na Hrvatskem.

Serija obsega 3 vrednote letalskih znamk:

din 3 — rdeča — planinski dom na Kopaoniku pozimi,

din 5,— modra — Aljažev dom v Vratih, v ozadju Triglav s Severno steno,

din 20,— zelenkasta — Planinski dom na Kalniku

Prva je izšla že 6. julija 3 dinarska znamka, ker so ta dan srbski planinci z zletom na Kopaoniku proslavili 50 letnico planinske organizacije v Srbiji. Ostali vrednosti sta izšli 13. julija (zadnja je posvečena 75 letnici planinstva na Hrvatskem). Ne vemo, zakaj so se odločili pri 5 dinarski znamki ravno za ta osnutek, saj je gotovo mnogo posnetkov naših planin, kjer so te prikazane v vsej svoji lepoti in veličastnosti. Prav isto sliko je že uporabil nemški okupator na svojih znamkah, ko je priključil Gorenjsko Rajhu. Znamke so tiskane v bakrotisku v polah $5 \times 10 = 50$ komadov. Papir je bel debelejši kakor smo ga doslej vajeni pri naših znamkah, lepilo je brezbarvno. Ostali podatki nam niso znani.

Prvih dveh vrednot je bilo na pošti dovolj, zadnje pa nežigosane sploh še niso prodajali. Na Bledu so prodali 400 žigosanih dvajsetic. Jugofilatelija je prodajala žigosane serije po 36 din, izdanih je bilo tudi 4800 prvodnevnih kuvert, ki so jih prodajali po 50 din. Kakšno količino znamk bodo dobili organizirani filatelisti, ne vemo. Čudimo se, da pridejo naše znamke v tako majhnem številu na poštne okenca in še to žigosane.

ZA NAŠO MLADINO

Srečko Logar, Idrija

DELO S PIONIRJI

Po vsej naši domovini so se ustanovili in se še ustanavljajo pionirski sveti, ki delujejo v različnih delovnih krogkih: prirodopisnem, zemljepisnem, zgodovinskem, tehničnem, dramatskem, šahovskem itd. Marsikje pa se je pojavil tudi že filatelistični krožek, zlasti ondi, kjer je voditeljem pionirjev uspelo pridobiti filatelista, ki je vsaj nekaj uric na mesec voljan žrtvovati našim najmlajšim.

Filatelistom se tu odpira novo važno področje dejavnosti, ki ji dolezljaj nismo posvetili dovolj pažnje: vzgoja novega filatelističnega rodu! Prav gotovo se bo našel v vsaki naši podružnici kdo, ki ima veselje do dela z mladino, zato sodim, da bi moral biti pionirski filatelistični krožek povsod, kjer deluje naša podružnica. Če do danes ni bilo stika med podružnico in pionirskim svetom, ga bo pač lahko vzpostavili, pri najpride pobuda, od naše strani ali od pionirske. Gotovo pa je v prid vsaki podružnici, da poseže v ta rezervoir, iz katerega si bo pridobila novih članov in sicer prav takih, kakršnih bo sama želela, ker si jih bo sama vzgojila.

Voditelj krožka mora predvsem vedeti, kako naj poteka njegovo delo. Ob ustanovitvi se mu bo prav gotovo priglasilo dovolj pionirjev, saj znamke privlačujejo tudi najmlajše. Prvo uro bo veliko navdušenja. Soba bo dobil v šoli, kjer bo učiteljstvo veselo novega pomočnika. Izbral si bo razred, ki je opremljen z zemljevidi, s katerimi so sedaj šole že dobro založene. Otroci bodo privlekli iz zvezpov, zvezkov in knjig razne znamke in voditelj bo imel takoj dovolj dela, da jim bo dopovedal, kako je treba znamke varovati, čistiti in posnemati s pisem. Izločiti bo moral vse neuporabne in zamazane znamke in jih po možnosti pred njimi uničiti. Otroci ne bodo imeli s seboj nič drugega. Dal jim bo torej napotke, kako si bodo sami napravili pinceto. V Idriji

so si napravili prav dobre pincete iz jeklenega traku, ki so ga otroci sami iztaknili pri nekih zabojih. Nujno bo treba rešiti vprašanje albumov. Te naj si sami napravijo. S papirjem bo težava, vendar premagljiva. Risarskega papirja za zdaj res ne bo na razpolago, zato pa bomo porabili brezlesni papir, ki ga je še mogoče dobiti v papirnicah. Ze eno prihodnjih ur se bomo lahko lotili risanja okvirov na listih in točnega razporejanja mest za znamke. Za znamko, ki je otrok še nima v seriji, bomo pustili prazen prostor. Glavno je, da bo ves list čim lepši. Voditelj bo moral ugotoviti, kateri otroci so že sposobni za risanje s tušem, sicer pa naj rišejo z navadnimi svinčniki ali barvniki. Napačno bi bilo, če bi takoj od začetka zahtevali preveč. Otroci bi zgubili veselje in obupali. Vendar zahtevajmo takoj največ točnosti. Vzgojno delo je treba združiti z veseljem. Kmalu bomo opazili, da je ta ali oni doma prve liste zamenjal in jih nadomestil z lepše izdelanimi, ker je sam kritično pregledal svoje prve izdelke in spoznal, da je sposoben napraviti tudi kaj boljšega in lepšega. Prvi uspeh bo s tem dosežen in vesela ga bosta voditelj in otrok. Za osnovo zbirke bomo vzele seve domačo državo, novo Jugoslavijo. Pozneje bomo prešli na vsa druga področja ter pri tem razlagali, kaj znamke prikazujejo. Napačno bi bilo, če bi se omejili samo na naša področja. S tem bi otroke prezgodaj navajali k specializaciji, kar ne sme biti naš namen. Zato bomo hkrati pripravljali tudi liste za druge države Evrope in one prek morjā. Vsako državo, naj leži kjerkoli, naj bi otroci poiskali na zemljevidu. Kakor nalašč izhaja sedaj v našem glasilu članek inž. Pirca: Znanje in neznanje dežele filatelije. Bržda se pisec ni zavedal, ob kako pravem času je začel objavljati članek in da smo ga bili prav vzgojitelji veseli. Poiskali bomo deželo v članku, jo otrokom opisali in pokazali na zem-

ljevidu. Voditelj pa si bo moral oskrbeti tudi kak leksikon, ker ga bo mladina kmalu spravila z vprašanji v zadrego. Vsega morda ne bo mogel takoj pojasniti, zato si bo zabeležil in prihodnjič pojasnil.

Otroci bodo hoteli ostati na sestanku delj časa in bodo prosili, da bi se risali in nalepljali. Tudi za barantanje jim bo premalo časa. Voditelj bo odločno poslal otroke domov. Tudi v tem pogledu moramo biti točni, ker to zahtevajo starši. Marsikaterega otroka pa ne bo več na sestanek. Nič hudega! Otrok šele išče poti in področja svojega dela. Otrok pravzaprav išče samega sebe. Odšel bo v fizikulturo, k tehniki, k šahu, Povsod pač ne more biti. Prišli pa bodo drugi, nekateri se bodo čez mesec zopet vrnili. Tu moramo biti elastični in potrpežljivi, moramo biti vsaj nekoliko psihologi, poznati moramo otroška stremjenja.

Kdo bi otroku branil zdravjo filatelijo? Učitelji bodo veselji vašega dela in kmalu se bodo oglasili tudi starši. Povpraševali bodo to in ono ter vam s tem izražali hvaležnost. To bo vaše plačilo, verjetno edino, ki ga boste bolj veselji kakor nagrade.

S tem člankom seveda še zdaleka nisem izčrpal vseh možnosti dela s pionirji v filateliji. Področje bo samo po sebi vedno obširnejše. Marsičesa se bomo pri delu sami navadili in vedno kaj novega odkrili. Prosim, sporočite vse to tudi nam, ker vsi še iščemo poti!

NOVE ZNAMKE V SVETU

Andora

1. 9. julija so izšle sledeče dodatne vrednote k frankovni seriji: 3 rdečkasta, 5 vijoličasta, 6 zelena, 15 rjava, 18 rdeča in 30 fr. modra.

Albanija

6. 25. maja je izšla spominska serija za VII. obletnico zasedanja v Permetu: 2,50 lekov sepia, 3 leke rjava, 5 lekov modra in 8 lekov lilasta.

7. 1. julija so izšle za Mednarodni dečji teden sledeče znamke: 2, 2,50, 3 in pet lekov.

Avstrija

6. 28. junija so pocastili 150-letnico smrti mojstra avstrijskega baroka slikarja Martina Johanna Schmidta (1718 do 1801). Znamka predstavlja slavljenca — 1 šiling cinober. Izdelava je — kakor vedno pri avstrijskih znamkah — prav prikupna.

Belgija

dečje organizacije, so izšle naslednje 3. V korist UNESCO-a, mednarodne znamke: 80 + 20 c zelena (kemik v laboratoriju) 2,50 f + 50 c lilastorjava (šola v Belgijskem Kongu) in 4 + 2 f modra (alegorija miru). Prodajali so jih do 31. maja, v prometu pa bodo do 3. IX. 1952.

4. Na mednarodnem vselejmu v Bruslju so prodajali dva spominska bloka. Pravzaprav je bil to blok, ki je izšel lani za lahkoatletsko prvenstvo Evrope, zdaj pa so mu močno obrezali robove in ga pretiskali z natiskom, ki pojasnjuje prebitok v korist nekega športnega fonda. Napis je na enem bloku francoski, na drugem flamski. Filatelisti pa bodo ta blok bojkotirali, ker je privatna špekulacija neke tvrdeke ali družbe.

5. Izšla je tudi vrsta frankovnih znamk v dosedanjih izdelavi: 5 c sivovijoličasta, 10 c rdečkasta, 20 c lilasta, 65 c vijoličasta, 80 c zelena; 90 c modra, 1,20 fr. sepia, 2,50 fr rdeča, 3 fr. modra, 6 fr. karmin.

6. Zaradi zvišanja pristojbine za pakete so izšle nove vrednote paketnih znamk (ista izdelava kakor Zumstein št. 924/26) 12 vijoličasta, 15 modra, 18 fr. rdeča.

Bolgarija

8. Redno frankovno serijo so dopolnili z vrednotami: 91 traktorska postaja, 10 l termoelektrama, 20 l delavka pri tkalskem stroju).

9. Frankovne znamke v manjši obliki: 1 l vijoličasta (traktor), 2 l zelena (parni valjar), 4 l rjava (kamion).

10. 75. obletnica vstaje aprila 1876 proti Turkom: 1 l rjava, 2 l zelena, 9 l vijoličasta, 20 l karmin, 40 l modra.

Češkoslovaška

6. Za mednarodni dan žena je izšla serija treh vrednot: 1,50, 3 in 5 kčs.

7. Nova letalska serija prikazuje češka zdravilišča: 6 kčs sivomodra (Karlovi Vary), 10 kčs rjava (Piešťany), 15 kčs modra (Marianske Lazne) in 20 kčs rjava (Sliac).

8. Propaganda za rudarstvo: 1,50 kčs sivovijoličasta, 3 kčs rjavokarminska.

9. Propaganda za kolektivno poljedelstvo: 1,50 kčs rjava in 2 kčs zelena.

10. Gorske pokrajine prikazuje serija, ki je izšla z geslom »Gore delavcem«: 1,50 kčs zelena, 2 kčs rjava, 3 kčs rdeča.

11. 30-letnica češke Komunistične partije: 1 kčs olivna, 2 kčs rjava, 3 kčs lilastorjava, 5 kčs modra, 8 kčs siva.

12. Za mednarodni glasbeni festival v Pragi so izšle znamke s podobama skladateljev Dvořaka (1 kčs rjava in 2 kčs rjavovijoličasta) in Smetane (1,50 kčs siva in 3 kčs lilastorjava).

Finska

3. 1. julija je izšla znamka za 20 Mk v proslavo 300-letnice ustanovitve mesta Kajaana.

Francija

10. 30. aprila je izšla znamka za proslavo 300-letnice rojstva sv. Ivana Baptistava de le Salle, ustanovitelja Ustanove bratov krščanske sole. 15 fr temnorjava.

11. 15. maja je izšla znamka za 25 fr, zelena, ki proslavlja 100-letnico rojstva skladatelja Vincenta d'Indyja.

12. Istega dne je izšla znamka za 15 f, modra, posvečena 50-letnici kolonialnih čet.

13. Živinozdravstvu je posvečena znamka za 12 f, ki je izšla 11. junija.

14. Vojnemu zdravstvu je posvečena znamka za 15 f, ki je izšla 18. junija.

15. Ustanovitev muzeja francoskega slikarstva proslavlja znamka za 15 f, ki je izšla 23. junija v večbarvnem tisku.

16. 4. junija so izšle znamke, na katerih so prikazani slavni Francozi XIX. stoletja: 5 + 1 f zelena Musset, 8+2 f vinskordeča Delacroix, 10+3 f temnozelena Gay-Lussac, 12+4 f rjava, Surcouf, 15+5 f rjavordeča Talleyrand, 30+10 fr modra Napoleon I. V tej seriji je prvič na francoski znamki prikazan Napoleon (napis Republique!).

17. 23. junija je izšla znamka za 30 f s sliko gradu Arboisa.

18. Frankovna znamka z glavo Marianne v izpremenjeni barvi: 5 f vijoličasta, 6 f zelena, 12 f rdečeoranžna, 15 f ultramarinska, 18 f karminska.

19. Izšle so sledeče znamke s slikami grbov francoskih pokrajin: 10 c Artois, 50 c Limousin, 1 f Béarn, 2 f Tounaine, 3 f Franche-Comté. Tisk je večbarven.

Grčija

3. Dodekaneško serijo so pomnožili z vrednoto 700 drahem, zelena.

4. V proslavo 1900-letnice prihoda apostola Pavla v Grčijo so izšle znamke: 700 D vijoličasta, 1600 D modra, 2600 D črna in 10.000 D rjavordeča.

Islandija

1. 175-letnico poštne službe na Islandu sta 13. maja proslavili dve priložnostni znamki: 2 in 3 kr.

Italija

6. Mednarodna tekstilna in modna razstava v Florenci: 20 l modrovijoličasta.

7. 500-letnica rojstva Krištofa Kolumba: 20 l modrozeleno.

8. Mednarodne telovadne tekme v Florenci (dvobarven tisk): 5 l rjava-rdeča, 10 l zelenomodra-rdeča, 15 l ultramarin-rdeča.

Liechtenstein

1. Nova frankovna serija, tiskana v tiskarni Courvoisier prikazuje prizore iz življenja dežele: 10 rp zelena, 15 rp rjava, 20 rp črnorjava, 25 rp rjavordeča, 30 rp zelenosiva; 40 rp modrosiva, 50 rp lilasta, 60 rp sepia, 80 rp rdečerjava, 90 rp olivna, 1 f modrovijoličasta.

2. 24. julija so izšle 3 znamke s prabitkom: 10 + 10 rp zelena, 20 + 10 rp rjava in 40 + 10 rp modra. Na znamkah so prikazane slike iz kneževske galerije slik.

Luxembourg

2. Dodatne vrednote k frankovni seriji: 5, 10, 40 c, 1,25, 2,50, 3, 3,50 f.

Malta

1. 700-letnica škapulirja: 1 p zelena, 3 p vijoličasta in 1 S črna.

Madžarska

6. Madžarsko - sovjetsko prijateljstvo: 60 fil in 1 ft.

7. 1. maj 1951: 40 f rjava, 60 f karmin, 1 ft modra.

8. 80 let Pariške komune: 60 fil rjava, 1 ft modra.

9. Mednarodni dečji dan: 30, 40, 50, 60 fil, 1,70 ft.

10. Obletnica smrti sovjetskega pisatelja Maksima Gorkega 60 fil, 1, 2 ft.

Monako

7. Z zamudo je izšla serija, ki proslavlja sveto leto 1950. Je prav pisana, saj so znamke večbarvne, raznih oblik in velikosti: 10, 50 c, 1, 2, 5, 12, 15, 20, 25, 40, 50 in 100 f.

8. Spomenik princu Albertu I. prikazuje modra znamka za 15 f.

9. 50-letnico Goncourtove akademije znanosti proslavlja znamka s slikama bratov Goncourtov za 15 f v rjavi barvi.

10. Dodatni vrednoti k frankovni seriji: 5 f zelena in 10 f rjavooranžna.

Vzhodna Nemčija

5. Obisk predsednika poljske republike Bieruta v vzhodni Nemčiji sta proslavili dve znamki: 24 Pf rdeča in 50 Pf modra. Prikazujeta predsednika Piecka in Bieruta, kako si podajata roki čez meje Odra-Nisa. Seveda ne pogrešamo goloba miru. Naklada 1.000.000.

6. Mesec kitajsko-nemškega prijateljstva so potrdile tudi 3 znamke: 12 Pf zelena, 24 Pf rdeča in 50 Pf modra. Izdelava spominja na prve znamke Sovjetske okupacijske cone po kapitulaciji fašizma, format znakm pa je prijateljsko primeren.

Zahodna Nemčija

1. Dolgo objubljena frankovna serija s številkami je pričela izhajati. Do sedaj so izšle 3 vrednote: 3 Pf rjava, 10 Pf zelena in 20 Pf karmin.

Berlin

5. 100-letnica smrti opernega skladatelja Gustava Alberta Lortzinga; 20 Pf rjavordeča, naklada 500.000.

6. Zvonovi svobode: 10 Pf zelena, 30 Pf modra. Naklada 500.000 in 250.000.

Nizozemska

5. Za mednarodno sodišče v Haagu so izšle znamke: 2, 4c (poslopja sodišča), 6, 10, 12, 20, 25 c in 1 goldinar (kraljica Julijana).

6. Tudi letos so v maju izšle, kakor po navadi, poletne znamke, ki prikazujejo to pot holandske gradove 2 + 2 c vijoličasta, 5 + 3 c rjavordeča, 10 + 5 c zelena, 6 + 4 c črnorjava, 20 + 5 temnomodra.

Poljska

8. Obletnica Pariške komunice: 45 gr zelena s prizorom iz upora in sliko Jaroslava Dabrowskega. Naklada 1.000.000.

9. Nove vrednote k portovni seriji: 5, 10 in 30 gr.

10. 1. maj 1951: 45 gr rdečkasta.

11. Novo delavsko naselje v mestu z železarsko industrijo Budnjeni 40 gr modra, 45 gr črna.

12. Neizdana znamka s Picassovim golobom miru s pretiskom: 45 gr à 15 zl.

Posaarje

3. Za dan znamke je izšla 29. IV. posebna spominska znamka: 15 f rjava.

4. Prelepa znamka je izšla v korist Rdečega križa, 25 + 10 f v temnozeleni barvi.

5. Za velesejem v Saarbrückenju je izšla znamka za 15 f v zeleni barvi.

6. 9. junija je izšla za razstavo cvetja in vrtnarstva v Mittelbexbachu priložnostna znamka za 15 fr v zeleni barvi.

7. Frankovno serijo so pomnožile nove vrednote: 60 c črna (Posaarski konzervatorij in Beethoven), 3 f rjava, 6 f zelena, 18 f lilasta in 60 f olivna (rudarsko mesto Landsweiler).

Portugalska

1. Guerra Junqueiro: 50 c, 1 Esc.

3. Mednarodni kongres ribištva: 50 c, 1 Esc.

Romunija

5. 1. maj 1951: 2 l sivozelena, 4 l modra, 1 l rožnata, 35 l rjava.

6. Serija posvečena pionirjem: 1 l zelena, 1 l modra, 35 l rdeča.

7. Mednarodni dan žena: 1 l rjava.

San Marino

5. 200 lirška letalska znamka UPU je izšla nezobčana v bloku po 6 znamk.

6. V manjšem formatu je izšla 500 lirška znamka za letalsko pošto.

Sovjetska zveza

19. Sovjetska republika Georgija: 20, 40 kop.

20. Sovjetska republika Mongolija: 25, 40 kop, 1 Rub.

21. Furmanov: 40 kop 1 Rub (pisatelj).

22. Mirovni znamki: 40 kop, 1 Rub.

Svobodno Tržaško ozemlje — Cona A

5. S pretiskom AMG FTT so izšle italijanske znamke: XXXIII. salon avtomobilov v Turinu: 20 lir.

100 let toskanskih znamk: 20 in 55 lir. Znamki sta bili prvi dan razprodani.

Spomenik padlim v Medeji: 20 lir.

Velesejem v Milanu: 20 lir.

Tekstila razstava v Firenci: 20 lir.

Krištof Kolumb: 20 lir.

Telovadne tekme v Firenci: 5, 10 in 15 lir.

Samostan Monte Cassino: 20, 55 lir.

6. Za mednarodni velesejem v Trstu so primerno pretiskali frankovne znamke: 15, 20 in 55 lir.

Spanija

4. 500-letnico rojstva Izabele Katoliške proslavljajo vrednote za: 50 c rjava, 75 c modra, 90 rjava, 1,75 P oranžna, 2,80 P olivna.

Oktober izidejo za isto obletnico še letalske znamke.

5. 10. maja so izšle znamke posvečene 500-letnici rojstva kralja Ferdinanda Katoliškega: 50, 75, 90 c, 1,50, 2,80 P. Oktobra pa izidejo še posebne letalske znamke.

6. 16. aprila je izšla znamka za 6. kongres Ameriško-španske poštne zveze za 1 Pezeto modra.

Svedska

1. Po dolgem času (kar čudno se sliši, da ni od l. 1919 izšla nobena nova znamka na Svedskem) so izšle nove znamke in še to redne frankovne s sliko novega kralja: 10 öre zelena (zobčana na dveh ali na treh straneh), 15 öre rjavordeča, 20 Öre rdeča, 25 Öre siva (zobčana na dveh ali na treh straneh), 30 öre modra. Na znamkah za 85 öre rjava in 1,70 k rdeča pa je državni grb.

Švica

1. Znamke za zvezno slavje (Bundesfeier) 1951: 5 siva-rdeča (600 let Curiha v konfederaciji), 10 + 20 zelena-rdeča-siva (stara švicarska polka), 20 + 10 rjava-siva-rdeča (vihtenje zastav), 30 + 10 vijoličasta-siva-rdeča (narodna igra Hornuss), 40 + 10 modra-siva-rdeča (trobentač na alpski rog).

Turčija

5. Za industrijski kongres v Ankari so pretiskali letalske znamke s pretiskom SANAYI KONGRESI 9 NISAN 1951: 5 k vijoličasto-črna, 30 k siva-rjavoolivna, 50 k sivovijoličasta-rjavordeča.

Vatikan

1. Obletnica proglavitve Marijinega vnebovzeta za dogmo: 25 l rjavolilasta in 55 l modra.

2. Proglasitev papeža Pija X. za blaženega: 6, 10, 60 in 115 lir.

Velika Britanija

2. V novi barvi so izšle naslednje vrednote frankovne serije (glej Nova Filat.) 1/2, 1, 1 1/2, 2, 2 1/2 p.

3. V novi izdelavi so izšle višje vrednote frankovne serije: 2/5 S zelena, 5 S rdečerjava, 10 S modra in 1 Funt rjava.

4. Britanski festival: 2 1/2 p rdeča, 4 p modra.

N AŠI POSEBNI ŽIGI

71 (3) VRHNIKA 10. 5. 1951
75 let rojstva Ivana Cankarja
— 30 mm aj

72 (4) BEOGRAD 25.—27. 5. 1951
I. Filat. izložba SFS — 30 mm cj
Odlučba GDP št. 8297 od 24. 5. 1951.

73 (5) BEOGRAD
Dečja nedelja — 29 mm aj
Žig 54 (3) iz leta 1950 z novo
letnico 1951.

- 74 (6) ZAGREB 16. 6. 1951
I. Zem. Filat. izložba — 30 mm bj
Odlučba GDP št. 8514
z dne 30. 5. 1951.
- 76 (8) BEOGRAD 7. 7. 1951
Ustanak u Srbiji — 33 mm aj
Odlučba GDP št. 9179
z dne 11. 6. 1951.
- 75 (7) VINICA PRI ČRNOMLJU 17. 6. 1951
Odkritje spom. Otonu Zupančiču
— 26 mm aj
- 77 (9) RUDNICA 6.—8. 7. 1951
Slet planinara na Kopaoniku
— 33 mm aj
Odlučba GDP št. 9895
z dne 22. 6. 1951
- 78 (10) LJUBLJANA 7.—10. 7. 1951
Esperanto kongreso — 25 mm bj
Odlučba GDP št. 7851
z dne 20. 6. 1951.
- 79 (11) VALJEVO 7.—15. 7. 1951
Filat. izložba — 32 mm cj
Odlučba GDP št. 10247
z dne 2. 7. 1951.
- 80 (12) BLED 14. 7. 1951
Kongres mednarodne unije za
alpinizem
Odlučba GDP št. 9881
od 22. 6. 1951 — 30 mm aj
- 81 (13) LJUBLJANA 22. 7. 1951
Dan vstaje slovenskega naroda
— 29 mm aj
Odlučba GDP št. 11059
od 18. 7. 1951.

Z ukinitvijo Biroja za filatelijo so (žal) prenehala uradna obvestila Zvezam. Zato pogrešamo najvažnejše podatke, ki jih zasedaj »lovimo« naokrog. Zahvaljujemo se g. inž. Aleks. I. Petroviću iz Beograda za doslej javljene podatke odlučb in žige izven Slovenije. Prosim še za nadaljnje obveščanje in lepe otidise žigov, dokler to nemogoče stanje ne bo odpravljeno.

Strojni posebni žigi: Zagreb 1. 5. 1951 in 16. 6. 1951 74(6) ter Valjevo 7, do 15. 7. 1951 (79/11).

V Avstriji so morali odgoditi izdajo 3 vrednot nove letalske serije, ker so se sovjetske zasedbene oblasti pritožile zoper to, da bi bil na znakmi prikazan orel.

V Zahodni Nemčiji bodo letos predvidoma izšle še naslednje znamke: dobrodelna serija 4 znakm, priložnostni znakmi za I. nacionalno razstavo znakm v Wuppertalu in spominska serija za 700-letnico katedrale v Lübecku.

V Italiji bosta izšli dve znamki v korist obnove samostana Monte Cassino, ki je bil v vojni popolnoma porušen.

Naklada nekaterih zadnjih francoskih znakm je: Dan 2 znamke 1950 1,275.000, Poincaré 3,275.000, Péguy 2,285.000, Rabalais 2,800.000, Slavni možje XVIII. stoletja 1,200.000, grad Châteaudun 2,895.000, Mme de Sévigné 3,000.000, Mme Récamier 2,960.000, Rdeči križ 1950 1,350.000, grad Fontainebleau 2,600.000.

KATALOG JUGOFILATELIJE 1952

Te dni je izšla druga izdaja kataloga znamk jugoslovanskega ozemlja, ki ga je pričelo izdajati leta 1950 državno podjetje za promet z znamkami »Jugofilatelija«. Ze prva izdaja je pridobila med našimi zbiralci širok krog prijateljev in prepričan sem, da bo prikupna knjižica tudi to pot z veseljem sprejeta med filatelisti. Z izdajanjem tega kataloga maši »Jugofilatelija« vrzel v filatelistični literaturi, zlasti zdaj, ko ni moč nabaviti tute kataloge in ker zbiralci zvečine zbirajo samo domače znamke.

Katalog obravnava domače znamke v približno istem obsegu kakor prva izdaja. Med starejšimi znamkami so predelane samo prve izdaje Crne Gore, medtem ko je obdelava ostalih starejših znamk našega ozemlja ostala v glavnem nespremenjena. Pri predvojni Jugoslaviji so v katalog vnešene lokalne izdaje znamk za Medjimurje, Prekomurje, Baranjo in Temišvar iz leta 1919. Mislimo, da bi te izdaje lahko brez posebne škode izostale, saj med zbiralci zanje skoraj ni zanimanja in jih lahko mirno pršteavamo k spekulativnim (in kakor je to omenjeno v predgovoru k prvi izdaji kataloga Jugofilatelije). Cela vrsta spekulativnih znamk je izpuščena med okupacijskimi znamkami Slovenije in Crne gore. Tako je izginil iz kataloga »Alto commissariato« pri Ljubljanski pokrajini, še bolj pa je »očiščena« okupacija Crne gore, ki je v prvem katalogu imela kar 135 številnik frankovnih znamk, sedaj jih pa ima samo še 57. Vse znamke s smešno majhno naklado so izginile iz kataloga, kar seveda zbiralci z veseljem pozdravljamo. Seveda so znamke FLRJ in VUJE obdelane do zadnjih novosti. Če se je že založnik kataloga odločil, da bo iz kataloga odstranil vse spekulativne znamke, bi bilo gotovo na mestu, da bi pri FLRJ izpustil na strani 200 znamko št. 74 (Hindenburg 4 Pf s pretiskom), ki se v katalogu še vedno košati pod glavno številko, čeprav je niso nikoli prodajali na poštne okencu in ni prijavljena Mednarodni poštni zvezi. To velja tudi za doplačilno znamko Rdeč križ VUJA na strani 242, št. 1a. Kar se tiče obdelave znamk samih, sodim, da bi moral biti katalog glede specialitet povsod dosleden. Tako pa ponekod ocenjuje dvojne in na glavi stoječe natiske, drugod jih pa sploh ne omenja. Pri pokrajinah NDH precej natanko obdelala razne vrste papirja, medtem ko jih pri istih znamkah, pretiskanih po osvojitvi, komaj omeni. Tudi pri partizanski seriji FLRJ bi moral posebej oceniti vsaj kredasti in navadni papir. Popolnoma odveč so dvojni in trojni pretiski pri železniškem bloku VUJA. Katalog, kakršen je ta, naj bi se čim bolj ogibal slučajnim napakam, zlasti če so sumljivega izvora. Vsekakor bi bilo potrebno podrobneje obdelati portovne znamke Cone B, saj je to zelo priljubljeno področje pri naših zbiralcih in bi moral katalog takega obsega obdelati glavne tipe teh znamk in jih oceniti, da

zbiralci ne bodo več odvisni od posameznikov, ki po mili volji navijajo cene tem »posebnostim«. Vsi vemo, kako je prišlo do tolikih tip pri teh znamkah in da so zares vredne zbiranja (do neke meje seveda, ki naj bi jo katalog nazkazal).

Če primerjamo cene letošnjega kataloga, vidimo porast cen klasičnih in ostalih starih znamk našega ozemlja, kar je povsem razumljivo, saj take znamke povsod po svetu pridobivajo na vrednosti, postajajo pa tudi iz dneva v dan redkejše. Tudi boljše, predvsem nežigosane serije bivše Jugoslavije kažejo tendenco dviganja cen. Od okupacijskih znamk so se le redke podražile. Pri znamkah FLRJ so se dvignile samo cene nekaterih časasnih izdaj iz l. 1945, medtem ko so cene skupnih izdaj razen majhnih izjem ostale neizpremenjene. Isto velja za znamke Cone B.

Če že govorimo o cenah, bi se dotaknil še nekaterih cen naših novejših znamk. Pri marsikateri seriji ni pravega razmerja med cenami nerabljenih in rabljenih serij. Tako je n. pr. enako ocenjena rabljena in nerabljena spominska serija za Donavsko konferenco. Vsako pa ve, da je težko najti te znamke lepo zigosane, medtem ko dobiš čistih na pretok. Druge serije, n. pr. Fizikturni dan, so pa zigosane previsoko ocenjene. Čudno je tudi tole razmerje: žigosana Makedonija 3 din je ocenjena s 40 din; 20 dinarska znamka Ustavne serije pa s 25 din. Mnogo teže dobiš zadnjo, saj so 3 din Makedonije skoraj vse v rokah filatelstov, medtem ko se je Ustavna serija porazgubila v rednem poštne prometu. Gotovo, da žigosana letalska znamka za 20 din ni vredna svoje prodajne cene. In kdo bo plačal za žigosano serijo št. 254-7 na str. 220 3 din. Takih primerov je več. Tudi pri znamkah Cone B in VUJE najdemo nekaj cen, ki niso v pravem razmerju. Tako notirajo Živalice str. 238 št. 21-8 450 din pri nakladi 65.000 serij, a znamke Cone B tiskane v Ljubljani str. 231 št. 12-21 220 din pri manjši nakladi (35.000), zlasti še, če vemo, kako je bilo s prodajo in uporabo enih in drugih. Videli bomo, kako se bodo v prihodnje razvijale cene naših znamk in kakšno bo zanimanje zanje! Podrobnih primerov bi lahko našeli več.

V II. izdaji kataloga so popravljene mnoge pomanjkljivosti in nepravilni podatki iz prve izdaje. Pravilno je označen med drugim tisk serije 182-4 na strani 210 (bakrotisk, lansko leto ofset), enako serije 203-5 na str. 213 itd. Ostale pa so še nekatere napake. Tako n. pr. znamke št. 96-111 na str. 187/8 in št. 1-3, 4 na str. 236 niso tiskane v ofsetu, marveč v bakrotisku. Naklade znamk serije št. 56-71 na str. 199/200 niso pravilne. To so nekatere napake, ki jih odkrije čitatelj, ko lista po katalogu.

Čeprav izdaja katalog trgovsko podjetje, je v njem mnogo tega, kar bo širilo znanje naših filatelstov, zlasti zgodovine poštne in pri nas. Umestno bi bilo, če bi ponekod razširili opis znamk,

n. pr. pri nekaterih pokrajinskih serijah, bi naj opisali kaj znamke predstavljajo (str. 151/2 št. 66—76, str. 161/2 št. 47—68, str. 187/8 št. 96—111, str. 192/3 ša. 43—48, str. 209 št. 167—71, str. 222 št. 1—12 itd.), kakor je to že pri nekaterih serijah opisano (str. 47/8 št. 39—54 itd.) Pri nekaterih serijah opozarja katalog zbiralca na ponaredbe, potrebno pa bi bilo, da bi katalog omenil vse obstoječe falsifikate (pri znakmah Ljubljanske pokrajine ni besede o njih).

Na koncu kataloga je še primerljiva tabela s številkami tega kataloga in številkami svetovnih katalogov, kar bo olajšalo zamenjavo z inozemstvom.

Če primerjamo obe izdaji kataloga Jugofilatelije, vidimo lep napredek. Kolektiv Jugofilatelije se trudi, da bi dal našim zbiralcem zanesljiv pripomoček pri zbiranju naših znamk. Vemo, kakšno delo je sestava kataloga takega obsega, zlasti za naše ozemlje, ki ima tako pisano zgodovino poštinskih znamk in — kjer ni vedno lahko ločiti zrno od plevla. Gotovo ne bo težko odpraviti pomanjkljivosti, ki jih še najdemo v tem katalogu, saj so v primeri z opravljenim delom malenkostne.

Tisk, oprema in papir so na taki višini, da moremo izdajatelju samo čestitati.

Dr. A. Lavrič

S TROKOVNI TISK

»FILATELIJA« — ZAGREB

Št. 5 za maj 1951: M. Serić: Prvi maj — R. N. Horvat: I. zemaljska izložba — D. Brus: Kako se sestavlja i oprema specialna zbirka? — P. Matković: Filatelistička izložba — Ispit kolektivne aktivnosti — D. Brus: Ocjenjivanje izložaka — P. Matković: Kojia će podružnica bolje... — B. St. Mrdja: Nekoliko primedaba na naredbu o razmeni maraka s inostranstvom — Zapisnik glavne godišnje skupštine FSH — A. D. Vljajić: Marka moj najbolji drug i učitelj — Nove marke — Vijesti.

Št. 6 za junij 1951: M. Serić: 59-godišnjica druga Tita — I. zemaljska izložba — R. N. Horvat: Zašto sabiremo? — A. Z. Turina: Savremena filatelija i njena kazneno-pravna zaštita — D. Brus: Kako treba zainteresirati mladež i širu javnost za filateliju? — P. Bayer: Naš filatelistički dom — Izveštaj tajnika glavnoj godišnjjoj skupštini FSH — Naše marke — Desetgodišnjica narodnog ustanaka u Srbiji — Dječja nedelja — Zračna pošta 1951 — Izveštaj radne grupe HFD — Prigodno izdanje za 10-godišnjicu utemeljenja Osvobodilne fronte Slovenije — Prigodni žigovi — Naše cjeline — Marke evropskih i prekomorskih zemalja — Savezne i društvene vijesti — Rezultati vučenja tombole — Godišnja skupština SFS — Glavna skupština FSM — Razne vijesti — Bibliografija — Inozemni katalogi — Kratak pregled izdanja FNRJ — Zamjena maraka.

»Filatelista« — Beograd

Št. 4 za april 1951: V. Cizel: 27. april 1941. Desetgodišnjica Osvobodilne fronte Slovenije — S. Ostojić: O srpskim markama za novine (nastavak) — Inž. Al. J. Petrović: Uputi u filateliju (Falsifikati i zaštita od njih) — S. Manželej: Lepota maraka — B. Novaković: Partizanske pošte — Dr. St. Meger: Pregled savremene filatelije — M. Jelenc: Omladinska izložba maraka u Ljubljani — L. Fišer: Razmena kolčićni sa inostranstvom — V. Prikić: Muzika i muzičari na markama — V. Jokić: Otkriće zlata u Kaliforniji — Kroz filatelistički svet — Naše marke — Osvrti na Uredbu o razmeni maraka sa inostranstvom — Naši prigodni žigovi — Celine — Nove marke — Izložbe u svetu — Iz SFS i podružnica — Pregled knjiga i listova — Oglasi.

Št. 5 za maj 1951: Poziv na osnivačku skupštinu Saveza filatelista Jugoslavije — S. Ostojić: O srpskim markama za novine — Inž. Al. J. Petrović: Uputi u filateliju — razne zbirke maraka — S. Manželej: Lepota maraka — Dr. St. Meger: Pregled savremene filatelije — D. Novak: 100-godišnjica danske marke. — Vlad. Prikić: Muzika i muzičari na markama — Filat. posledice jedne oluje u južnom delu Tihog Okeana — V. Trbarnić: Riječ dvije o sabiranju otišaka žigova mašina za frankiranje — Cv. Stefanović: Kako treba otpremati pošiljke maraka za inostranstvo — Z. Sabo: Znameniti ljudi na markama — Poštanska tarifa — Kroz filat. svet — Naše marke i celine — Nove marke — I. smotra maraka u Beogradu poste oslobođenja — Londonske dražbe maraka — Vesti iz SFS i SFBiH — Odgovori na pitanja čitalaca — Pregled knjiga i listova. Cena 30 din.

Št. 6 za junij 1951: Z. Djordjević: Značaj I. republičke izložbe maraka SFS — S. Ostojić: O srpskim markama za novine — M. Verner: Falsifikati maraka Crne gore sa likom kneza Nikole — Inž. Al. J. Petrović: Uputi u filateliju, vrednost maraka — D. Novak: Prigodne marke izložbe u Banjoj Luci (1942 bez slova «F. I.») — Br. Novaković: Partizanske pošte — S. Manželej: Lepota maraka — Dr. St. Meger: Pregled savremene filatelije — M. J.: Prva izložba maraka SFS u Beogradu — Vl. Jokić: Izdavanje sportskih maraka u Japanu — St. Sojić: Radilišne pošte na pruzi Banja Luka—Doboj — Vl. Prikić: Muzika i muzičari na markama — J. Jovanović: Nešto o razmeni maraka sa inostranstvom — Nadalje: Kartofilatelija — Znameniti ljudi na markama — Smotra maraka omladinske sekcije u Sobotici — Proslava 10-godišnjice Narodnog ustanaka u Sloveniji — Izložba maraka u Stanišiću — Silat. izložbe u svetu — I. zem. filat. izložba u Zagrebu — Kroz filat. svet — Dom kulture FSH — Filat. omladinska Zemuna — Naše i nove marke — Falsifikati — Prigodni žigovi — Pregled knjiga i listova — Vesti.